

Κείμενο

[«Φρένο» στις φυλετικές διακρίσεις]

Βάσει του άρθρου 21, που εμπίπτει στο κεφάλαιο «Ισότητα» του Χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαγορεύονται οι διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής. Σχετική είναι και η οδηγία για τη φυλετική ισότητα, που εγκρίθηκε το 2000 και επέφερε σημαντικές **αλλαγές** στον τρόπο με τον οποίο καταπολεμούνται οι φυλετικές διακρίσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πριν την έγκριση της οδηγίας ελάχιστα κράτη μέλη της ΕΕ διέθεταν λεπτομερείς νόμους και μηχανισμούς για την εφαρμογή της απαγόρευσης των φυλετικών διακρίσεων. Έτσι, η συντριπτική πλειονότητα των κρατών μελών αναγκάστηκε να **προβεί** σε σημαντικές βελτιώσεις, για να συμμορφωθεί με την οδηγία.

Γιατί παραμένει, όμως, σημαντική η καταπολέμηση των φυλετικών διακρίσεων με θεσμικό τρόπο; Οι προκαταλήψεις των εργοδοτών ή των παρόχων υπηρεσιών ενδέχεται να αποτελούν εμπόδιο στη συμμετοχή κάποιων συμπολιτών μας στην κοινωνική ζωή, π.χ. στο να βρουν **δουλειά** ή να νοικιάσουν ένα σπίτι. Όταν η προκατάληψη σχετίζεται με τη φυλή ενός ατόμου, αυτό σημαίνει τον ενδεχόμενο αποκλεισμό ολόκληρων εθνοτικών μειονοτήτων με επιπτώσεις καθόλου **αμελητέες**. Τα μέλη εθνοτικών μειονοτήτων έχουν συνήθως υψηλότερα ποσοστά ανεργίας, εργάζονται σε περιορισμένο φάσμα τομέων, π.χ. κατασκευές ή γεωργία, έχουν χαμηλότερο μορφωτικό επίπεδο και χειρότερες συνθήκες στέγασης.

Για τους λόγους αυτούς στην οδηγία για τη φυλετική ισότητα υπάρχει μια σειρά από προβλέψεις, όπως η προστασία έναντι των φυλετικών διακρίσεων στον τομέα της απασχόλησης, των παροχών του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας και της αγοράς αγαθών ή υπηρεσιών. Επίσης, κατοχυρώνεται το δικαίωμα των θυμάτων να καταγγέλλουν περιστατικά διακρίσεων, όπως και εκείνο των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και συνδικάτων να συνδράμουν τα θύματα διακρίσεων που προσφεύγουν στα δικαστήρια. Προβλέπονται, ακόμη, οι δέουσες **κυρώσεις** σε όσους κάνουν διακρίσεις παραβαίνοντας τον νόμο, καθώς και η υποχρέωση των κυβερνήσεων να συγκροτήσουν εξειδικευμένο «φορέα για θέματα ισότητας» για την προώθηση της ισότητας. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στο δικαίωμα των κυβερνήσεων να δημιουργήσουν ευκαιρίες, ώστε οι μειονεκτούσες μειονότητες να βελτιώσουν την κατάστασή τους και να πληροφρούνται καλύτερα οι πολίτες για τα δικαιώματά τους. Ενθαρρύνεται, τέλος, η συνεργασία των εργοδοτών και των συνδικάτων στην καταπολέμηση των διακρίσεων.

Ποια ήταν, όμως, η επίδραση της οδηγίας στις εθνικές νομοθεσίες; Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ υποχρεώθηκαν να τροποποιήσουν τη νομοθεσία τους, ώστε αυτή να συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις της οδηγίας. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγκάστηκε να ξεκινήσει συνομιλίες με κάποιες κυβερνήσεις, οι οποίες θεωρούσε ότι δεν είχαν προβεί σε όλες τις αναγκαίες αλλαγές της νομοθεσίας. Όλα σχεδόν τα

κράτη μέλη της ΕΕ έχουν θεσπίσει φορείς για θέματα ισότητας, όπως υποχρεούνταν. Πολλά κράτη μέλη προχώρησαν ένα βήμα πιο πέρα και εκχώρησαν στους φορείς για θέματα ισότητας επιπλέον αρμοδιότητες, όπως το να εξετάζουν τις καταγγελίες των θυμάτων και να εκδίδουν αποφάσεις, (π.χ. Αυστρία, Δανία, Κάτω Χώρες και Ουγγαρία), να διενεργούν έρευνες για εικαζόμενα περιστατικά διακρίσεων, (π.χ. Γαλλία και Σουηδία) και να προσφεύγουν στα δικαστήρια με δική τους πρωτοβουλία (π.χ. Βέλγιο, Ιρλανδία και Ουγγαρία).

Πέρα όμως από το να επιβάλλουν κυρώσεις για διακριτική μεταχείριση, πολλά κράτη μέλη έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες για την προώθηση της ισότητας. Στο Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ουγγαρία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία προβλέπεται υποχρεωτικά από τον νόμο ο έλεγχος και η αναπροσαρμογή των υφιστάμενων πολιτικών που ενδέχεται να αποτελούν πηγή διακρίσεων, καθώς και η προώθηση της ισότητας με τις νέες πολιτικές που αναπτύσσονται. Ορισμένα κράτη μέλη υλοποιούν προγράμματα, με τα οποία βελτιώνεται ταυτόχρονα η πρόσβαση στην εκπαίδευση, στη στέγη και στην επαγγελματική κατάρτιση.

Από τον δικτυακό τόπο του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2.1.2014 (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο (80 - 100 λέξεις).

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Να εξηγήσετε την αναφορά που υπάρχει στο κείμενο σχετικά με την αναγκαιότητα να καταπολεμούνται οι φυλετικές διακρίσεις με θεσμικό τρόπο. (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2. Να γράψετε τα δομικά μέρη της δεύτερης παραγράφου (Γιατί ...στέγασης) του κειμένου.

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1.α. Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την έντονη γραφή: *αλλαγές, προβεί, δουλειά, αμελητέες, κυρώσεις.*

(μονάδες 5)

Γ1.β. Να γράψετε μία πρόταση με καθεμιά από τις συνώνυμες λέξεις που επιλέξατε, έτσι ώστε να γίνεται φανερή η σημασία τους.

(μονάδες 5)

Γ2. Να επισημάνετε στο κείμενο πέντε όρους ειδικού/επιστημονικού λεξιλογίου και να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)